

Titus

Titus 1

1. Paulus, een dienstknecht Zie Rom. 1:1; Filipp. 1:1; Jak. 1:1; 2 Petr. 1:1; Jud. 1:1; Openb. 1:1. Gods, en een apostel van Jezus Christus, naar het geloof Dat is, predikende dezelfde leer, die de uitverkorenen Gods van alle tijden geloofd hebben. Of het Evangelie predikende, waardoor alleen de uitverkorenen Gods tot het zaligmakend geloof gebracht worden; gelijk Rom. 1:5; 2 Tim. 1:1. der uitverkorenen Gods, en de kennis der Zo wordt het geloof genoemd, omdat zonder kennis der waarheid ven het Evangelie geen zaligmakend geloof kan zijn. Zie Jes. 53:11; Joh. 17:3; Col. 1:9,10; 1 Tim. 2:4; Hebr. 10:26; 1 Joh. 4:16. waarheid, die naar de Dat is, die zodanig is, dat zij niet alleen geweten, maar ook door oefening van ware godzaligheid in het werk gesteld moet worden, en die de ware godzaligheid voorschrijft, eist, en daartoe de mensen verwekt en brengt. Zie 1 Tim. 6:3. godzaligheid is;

2. In de hoop Of, *tot de hoop, op de hoop*; die door deze leer in de harten der gelovigen gewrocht wordt en bevestigd; Rom. 5:4,5. des eeuwigen levens, welke God, Namelijk waarheid. Die niet liegen kan, beloofd heeft, voor de tijden Grieks, *voor de eeuwige tijden*; dat is, van het begin der wereld, eer men eeuwen begon te tellen. Zie Gen. 3:15; Rom. 16:25,26. der eeuwen, maar geopenbaard heeft Namelijk klaar, zonder deksel van schaduwen en voorbeelden, en onder alle volken. Anderen voegen deze woorden bij het volgende Tit. 1:3 en zetten het over: *Maar heeft geopenbaard te Zijner tijd Zijn Woord, door, enz. te Zijner tijd*; Dat is, in de volheid des tijds, Gal. 4:4;

namelijk dien God bestemd ham om Zijn Zoon in de wereld te zenden.

3. *Namelijk* Zijn Woord, door de prediking, Grieks, *in de prediking*. die mij toebetrouwd is, naar het bevel Zie 1 Tim. 1:1. van God, onze Zaligmaker; aan Titus, *mijn* oprechte Zie hiervan ook 1 Tim. 1:2. zoon, naar het gemeen geloof: Dat is, dat ons beiden en allen uit verkorenen gemeen is; waarmede hij te kennen geeft, dat hij niet zijn natuurlijke zoon is, maar geestelijke. Zie de aantekening bij 1 Tim. 1:2. Filip. 2:5.
4. Genade, barmhartigheid, vrede zij u van God den Vader, en den Heere Jezus Christus, onzen Zaligmaker.
5. Om die oorzaak heb ik u te Kreta gelaten, opdat gij, hetgeen *nog* ontbrak, voorts zoudt te recht brengen, en *dat* gij van stad tot stad zoudt ouderlingen stellen, gelijk ik u bevolen heb:
6. Indien iemand onberispelijk is, Grieks, *onbeschuldiglijk, onbestraffelijk*. Zie 1 Tim. 3:10. ener vrouwe man, Zie hiervan de aantekening bij 1 Tim. 3:2. gelovige kinderen hebbende, die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid, of ongehoorzaam zijn.
7. Want een opziener Grieks, *episcopus*; van welk woord zie Hand. 20:28; Filipp. 1:1; 1 Tim. 3:1. moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet eigenzinnig, Of, *niet eigendunkend, zichzelf behagende*; dat is, die zijn hoofd alleen volgen wil, en stout het gevoelen van anderen verwerpt en die voor niemand wil wijken. niet genegen tot toornigheid, niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuil-gewinzoeker;
8. Maar die gaarne herbergt, die de goeden liefheeft, Of, *het goede*. matig, Of, *voorzichtig*. rechtvaardig, heilig, kuis;
9. Die vasthoudt aan het getrouwe woord, Of, *het woord dat geloofwaardig is*,

en met geloof wordt aangenomen. dat naar de leer is, Dat is, naar de zuivere leer des heiligen Evangelies. Zie Joh. 7:17; Rom. 16:17. opdat hij machtig zij, beide om te vermanen door de gezonde leer, en om de tegensprekers te wederleggen. Dat is, met bondige redenen uit de Schrift te overtuigen van hunne dwalingen.

10. Want er zijn ook vele ongeregelden, Dat is, die zich aan gene orde willen onderwerpen. Zie 1 Tim. 1:9. ijdelheidsprekers Zie van dit woord 1 Tim. 1:6. en verleiders van zinnen, inzonderheid die uit de besnijdenis Dat is, die Joden zijn, Hand. 11:2; Rom. 3:30; Gal. 2:12; Col. 4:11, die allerhardst dreven op de onderhouding der wet, en deze met het Evangelie vermengden. Dat in Kreta veel Joden waren, blijkt uit Hand. 2:11. zijn;

11. Welken men moet den mond stoppen, Namelijk met wederlegging van hunne valse leringen en lasteringen. Zie Tit. 1:9, en Matth. 22:34. die gehele huizen Dat is, verkeren, Of, omkeren; dat is, van het rechte geloof afkeren en in het verderf geloof afkeren en in het verderf brengen. lerende wat niet behoort, om vuil gewins wil.

12. Een uit hen, Dat is, een uit de Kretensen, die in Kreta geboren is, namelijk *Epimenides*, gelijk ook het eerst bij *Calimachus* nog te lezen is. zijnde hun eigen profeet, Dat is, poëet, of dichter. Want de heidenen hielden hunne poëten bijna in dezelfde achting, als de Joden hunne profeten, en geloofden, hoewel verkeerd, dat deze enige Goddelijke ingevingen hadden; waarom zij ook *Vates*, dat is profeten genoemd worden. Elders noemt hij zulken ook poëten; Hand. 17:28. heeft gezegd: De Kretensen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken. Dat is, vraatachtige en luie mensen.

13. Deze getuigenis is waar. Namelijk van den grootsten hoop der Kretensen, die zodanige lieden zijn. Daarom bestraf hen

Grieks, om welker oorzaak wille. scherpelijk, Of streng. Grieks, afsnijdelijk; gelijk Rom. 11:22; 2 Cor. 13:10; ene gelijkenis genomen van de geneeskundigen, die het verstorven vlees afsnijden. opdat zij gezond mogen zijn in het geloof.

14. En zich niet begeven tot Joodse fabelen, Zie hiervan de aantekening bij 1 Tim. 1:4, en 1 Tim. 4:7. en geboden der mensen, die hen van Of die de waarheid afkeren. de waarheid afkeren.

15. Alle dingen Dat is, allerlei spijzen. Want de Joden dreven, dat men in het Nieuwe Testament nog onderhouden moest het onderscheid der spijzen, in het Nieuwe Testament nog onderhouden moest het onderscheid der spijzen, in het Oude Testament bevolen: Lev. 11. zijn wel rein Dat is, geoorloofd te eten. Zie 1 Tim. 4:3. den rein Dat is, geoorloofd te eten. Zie 1 Tim. 4:3.en, maar den bevleken Dat is, wier harten door het geloof nog niet gereinigd zijn, gelijk het volgende woord *ongelovigen* nader verklaart. en ongelovigen is geen ding rein Dat is, geoorloofd te eten. Zie 1 Tim. 4:3., maar beide hun verstand Dat is, de onreinheid is niet gelegen in het uiterlijk onthouden van enige spijs; maar is inwendig in de ziel des mensen en in de krachten daarvan, die in de gelovigen allen onrein en met zonden besmet zijn, hoezeer zij zich van enige spijzen zouden mogen onthouden. Zie Matth. 15:11. en geweten zijn bevlekt.

16. Zij Namelijk deze verleiders en drijvers van het onderscheid der spijzen. belijden, Namelijk met den mond en uiterlijken schijn. dat zij God kennen, Dat is, dat zij de ware religie en godsdienst oefenen. maar zij verloochenen Hem met de werken, Namelijk die kwaad en tegen de ware religie strijdig zijn, gelijk in het volgende verklaard wordt. also zij gruwelijk zijn Dat is, niet alleen geringe, maar ook leeflijke en gruwelijke zonden bedrijven. Zie Job 15:16; Ps. 14:3. en ongehoorzaam, Dat is, die de waarheid geen plaats willen geven, of die zich niet willen laten bewegen, om deze te geloven en aan te nemen. en tot alle goed

werk ongeschikt. Grieks, *verwerpelijk*, of, *afgekeurd*; dat is, die, omdat zij gene goede werken voortbrengen, met recht afgekeurd worden, dat zij gene oprechte gelovigen zijn, maar verwerpelijk.

Titus 2

1. Doch gij, spreek Namelijk doe niet gelijk deze verleiders, maar als een getrouw leraar, nalatende zulke fabelen, ijdele woorden en geboden van mensen, predik de leer des Evangelies zuiver. **hetgeen der gezonde leer** Zie 1 Tim. 1:10, en 1 Tim. 6:3. **betaamt.**
2. Dat de oude mannen nuchter zijn, **stemmig**, Of, *statig*, *deftig*, *eerbaar*. **voorzichtig**, Of, *matig*. **gezond in het geloof, in de liefde, in de lijdzaamheid.**
3. De oude vrouwen insgelijks, dat zij in **haar dracht** Grieks, *gestaltenis*; namelijk zowel in kleding als in hun gehelen wandel. **zijn, gelijk den heiligen betaamt, dat zij geen lasteraarsters zijn, zich niet tot** Grieks, *haar niet tot slavinnen van veel wijn makende*. **veel wijns begevende, maar leraressen zijn van het goede;**
4. Opdat zij de jonge Namelijk de oude vrouwen, waardoor de jonge vrouwen beter en met minder opspraak kunnen onderwezen worden dan door de mannen, namelijk in het bijzonder. Want openlijk in de gemeente te leren is de vrouwen verboden; 1 Cor. 14:34; 1 Tim. 2:12. **vrouwen leren voorzichtig te zijn**, Of, *matig*, gelijk in Tit. 2:5. **haar mannen lief te hebben, haar kinderen lief te hebben;**
5. **Matig te zijn**, Of, *voorzichtig*. **kuis te zijn, het huis te bewaren**, Dat is, niet ledig om te lopen bij de huizen, gelijk 1 Tim. 5:13; maar bij huis te blijven. **goed te zijn**, Dat is, goedertieren en goedaardig. **haar eigen mannen onderdanig te zijn, opdat het Woord Gods niet gelasterd worde.** Namelijk gelijk placht te geschieden door de vijanden der waarheid, die uit het kwade leven dergenen, die Gods

woord aangenomen hebben, oorzaak nemen, om het woord zelf te lasteren, alsof dit het kwade leven zou voorstaan; Rom. 2:24.

6. **Vermaan den jonge mannen insgelijks, dat zij matig zijn.** Of, *voorzichtig*; gelijk Tit. 2:2,4.
7. **Betoon uzelf in alles een voorbeeld van goede werken, betoon in de leer** Dat is, in het voorstellen en prediken van de Evangelische leer. **onvervalstheid**, Grieks, *onverdorvenheid*; dat is, zonder er enige valse leer bij te mengen, of instellingen der mensen, waardoor de zuivere leer bedorven en vervalst wordt. **deftigheid**, Of, *gestadigheid*. Het eerste gaat de leer zelf aan, en dit de manier waarop deze moet voorgesteld worden. **oprechtheid;**
8. **Het woord gezond** Zie 1 Tim. 1:10, en 1 Tim. 6:3; 2 Tim. 1:13, en 2 Tim. 4:3; Tit. 1:9,13; namelijk hetgeen gij openlijk zult prediken, of in het bijzonder zult gebruiken bij de mensen. **en onverwerpelijk**, Of, *onbestraffelijk*, *onverdoemelijk*, *onverachtelijk*; hetwelk zowel van het woord als van den persoon van *Titus* kan verstaan worden. **opdat degene, die daartegen is**, Dat is, die nog vreemd en een vijand is van de evangelische leer. **beschaamd worde**, Namelijk in zijn lasteringen tegen de leer of leraars des Evangelies. **en niets kwaads hebbe van ulieden** Anderen lezen *onze lieden*; namelijk onze Dienaars des Evangelies. **te zeggen.** Namelijk met waarheid.
9. **Vermaan den dienstknechten, dat zij hun eigen heren onderdanig zijn, dat zij in alles** Namelijk dat niet strijdt tegen de bevelen van den oppersten Heere *Jezus Christus*. Zie Hand. 4:19, en Hand. 5:29, en de aantekening bij Col. 3:18,22. **welbehagelijk zijn, niet tegensprekende;** Namelijk tegen de bevelen of bestraffingen der heren.
10. **Niet onttrekkende**, Dat is, heimelijk met listigheid en steelsgewijze iets van de goederen der heren tot zich trekkende. Zie van dit woord Hand. 5:2,3. **maar alle goede trouw bewijzende; opdat zij de leer van God**, Namelijk die zulks

gebiedt en die zij aangenomen hebben en belijden. **onzen Zaligmaker, in alles mogen versieren.** Hetwelk geschiedt, als zij deze in het werk stellen en in alles volgen.

11. Want De apostel geeft nu reden, waarom Titus allerlei soort van mensen, ouden en jongen, en zelfs ook de slaven of dienstknechten, moet vermanen, dat zij zich godzalig gedragen. **de zaligmakende** Dat is, de leer van de genade Gods ons door *Christus* bewezen en in het Evangelie vervat. **genade Gods is verschenen** Namelijk als een licht in de duisternis der schaduwen van het Oude Testament, en de onwetendheid des heidendoms; Jes. 42:7,16; Hand. 26:18; Ef. 5:8; 1 Petr. 2:9; 1 Joh. 2:8. **aan alle mensen.** Dat is, allerlei soorten van mensen, mannen, vrouwen, ouden, jongen, vrijen en dienstbaren, gelijk uit het voorgaande blijkt. Zie dergelijke 1 Tim. 2:1,2,4. Sommigen voegen de woorden *alle mensen* bij het woord *zaligmakende*, in deze zin: *De genade Gods alle mensen zaligmakende is verschenen.*

12. En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldse Dat is, die in de wereldse en onwedergeborene mensen gevonden worden en heersen, en beschreven worden 1 Petr. 4:3; 1 Joh. 2:16. **begeerlijkheden verzakende,** Zie Matth. 16:24. **matig en** Namelijk ten aanzien van onszelf. **rechtvaardig,** Namelijk ten aanzien van onzen naaste. **en godzalig leven** Namelijk ten aanzien van God. **zouden in deze tegenwoordige wereld;**

13. Verwachtende de zalige hoop Dat is, de zaligheid die de gelovigen hopen. **en verschijning** Namelijk om te oordelen de levenden en de doden. Want alzo wordt dit woord doorgaans genomen. Zie 2 Thess. 2:8; 1 Tim. 6:14; 2 Tim. 4:1,8. **der heerlijkheid** Want deze verschijning zal met grote heerlijkheid geschieden. Zie Matth. 16:27, en Matth. 19:28, en Matth. 24:30, en Matth. 25:31; 1 Petr. 4:13. **van den groten God** Dat is, *Jezus Christus* onze grote God en Zaligmaker, want beide titels worden *Jezus*

Christus hier toegeschreven, gelijk blijkt daar hier van Zijn heerlijke verschijning ten oordeel gesproken wordt, gelijk de samenvoeging der Griekse woorden uitwijst. **en onzen Zaligmaker Jezus Christus;**

14. Die Zichzelven voor ons gegeven heeft, Namelijk in den dood. **opdat Hij ons** Dat is, niet alleen om ons met God te verzoenen door een volkomen betaling voor onze zonden door Zijn bloed, Ef. 1:7; 1 Petr. 1:18; 1 Joh. 1:7; Openb. 5:9; maar ook om ons door Zijn Geest der wedergeboorte te verlossen van de heerschappij der zonde en ongerechtigheid; Rom. 6:3, enz; Gal. 5:24; Col. 2:11,12; 1 Petr. 4:1,2. **# 1Pe 4.1,2 zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelven een eigen volk** Grieks, *periousion*, met welk woord de Griekse overzetters des Ouden Testaments het Hebr. woord *Segullah*, Exod. 19:5, verklaren en eigenlijk betekent dat als wat bijzonders, uitnemend, en kostelijk weggelegd wordt om te bewaren. **zou reinigen,** Namelijk door Zijn Geest, waardoor, als door rein water, de gelovigen van de vuiligheden der zonden gereinigd en tot een volk Gods afgezonderd worden. Zie Ezech. 36:25,26. **ijverig in goede werken.**

15. Spreek dit, en vermaan, en bestraf met allen ernst. Grieks, *bevel*, gezag. Zie van dit woord Rom. 16:26; 1 Cor. 7:6,25; 2 Cor. 8:8. Dat is, toon in het leren, dat gij spreekt als een gezant Gods, wiens bevelen gij met ernst moet voordragen. **Dat niemand u verachte.**

Titus 3

1. Vermaan hen, dat zij Namelijk de Kretensen, uwe toehoorders. Grieks, *brenghen in gedachtenis.* **aan de overheden** Namelijk hoedanig die ook zijn, niet alleen den gelovigen, gelijk zij toen meest allen nog waren. **en machten onderdanig zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk** Namelijk, zowel wat hun van de overheden belast wordt en tegen Gods woord niet strijdt, als ook in het

- algemeen, gelijk de volgende vermaningen medebrengen. **bereid zijn;**
2. **Dat zij niemand lasteren, geen vechters zijn,** Namelijk, met woorden of ook anderszins. *maar* bescheiden zijn, alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle mensen.
 3. **Want ook wij waren eertijds onwijs,** Namelijk voor onze bekering tot *Christus*, in geestelijke zaken de zaligheid aangaande; zie 1 Cor. 2:14; Ef. 4:17,18. **ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, en elkander hatende.**
 4. **Maar wanneer de goedertierenheid** Namelijk die de eerste oorzaak is van onze zaligheid, waardoor God bewogen is om ons deze mede te delen. Zie Joh. 3:16; Rom. 5:8; 1 Joh. 4:9. **van God, onzen Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mensen verschenen is,** Namelijk door de prediking des Evangelies, gelijk Tit. 2:11.
 5. **Heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken** Namelijk als oorzaken die de zaligheid zouden verdienen of waardig zijn. **der rechtvaardigheid, Grieks, die in de rechtvaardigheid zijn;** dat is, die gedaan zijn naar de wet Gods, die de regel is van alle rechtvaardigheid; zodat hier klaar uitgesloten worden alle goede werken, gedaan niet alleen naar de wet der ceremoniën, maar ook naar de wet der zeden of de tien geboden. **die wij gedaan hadden,** Namelijk niet alleen voor onze bekering en rechtvaardigmaking, alsof wij ons door deze daartoe zouden bereid hebben, maar ook die na de bekering zijn gedaan, zodat tegen deze werken niet gesteld worden de werken na de bekering, maar de barmhartigheid Gods, die alle werken uitsluit; Rom. 9:16, en Rom. 11:6. **maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad** Dat is, door de wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes, die als een waterbad is, waardoor de vuiligheden onzer zonden gewassen en gereinigd worden, Ezech. 36:25,26,27, waarvan het waterbad des doops een teken en zegel is. Zie dergelijke wijze van spreken Rom. 4:11. **der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes;**
 6. **Denwelken Hij Namelijk Heilige Geest. over ons rijkelijk heeft uitgegoten** Dat is, overvloedig medegedeeld. Hij blijft bij de gelijkenis van het water. Zie dergelijke Jes. 44:3; Ezech. 36:25 en Ezech. 39:19; Joel 2:28; Zach. 12:10; Hand. 2:17, en Hand. 10:45. **door Jezus Christus, onzen Zaligmaker;**
 7. **Opdat wij, gerechtvaardigd** Dat is, vrijgesproken in het oordeel Gods, door toerekening der gerechtigheid van *Christus* en vergeving der zonden. **zijnde door Zijn genade, erfgenamen zouden worden naar de hope** Dat is, des eeuwigen levens, waarop de gelovigen hopen, gelijk Tit. 1:2. **des eeuwigen levens.**
 8. **Dit is een getrouw woord,** Zie 1 Tim. 1:15; 2 Tim. 2:11. **en deze dingen wil ik, dat gij ernstelijk bevestigt,** Dat is, met vaste en bondige redenen uit de Schrift den toehoorders in scherpe, dat zij zulks vast geloven en naarstig betrachten. **opdat degenen, die aan God geloven, zorg dragen, om goede werken** Dat is, om hen daarin vooral te oefenen, en met goede voorbeelden voor te gaan. **voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn** Namelijk daar God deze uit genade zal vergelden. **den mensen.**
 9. **Maar wedersta de dwaze vragen en geslachtsrekeningen, en twistingen, en strijdningen over de wet; want zij zijn onnut en ijdel.**
 10. **Verwerp** Of, *mijd, schuw;* dat is, heb met hem niets gemeen, laat hem heengaan, zonder met hem meer te twisten, en het heilige voor zulke honden te werpen, Matth. 7:6; laat hem niet blijven in de uiterlijke gemeenschap der Kerk. **een kettensen mens** Dat is, die valse leer hardnekkig drijft en voorstaat, tot verontrusting en scheuring der gemeente. Zie van dit woord Hand. 5:17, en Hand. 15:5; 1 Cor. 11:19. **na de eerste**

Namelijk aan hem gedaan door de gemeente tot afstand van zijn dwalingen en scheurmakingen; zie Matth. 18:17. en **tweede vermaning;**

11. Wetende, dat de zodanige verkeerd is, Namelijk gelijk een huis dat ten gronde toe afgebroken en omgekeerd is. **en zondigt,** Namelijk moedwillig en zwaar. **zijnde bij zichzelf veroordeeld.**

12. Als ik Artemas tot u zal zenden, of Tychikus, zo benaarstig u tot mij te komen te Nikopolis; Er zijn verscheidene steden geweest van dezen naam, waarom sommigen menen, dat hier verstaan wordt Nikopolis in Thracië gelegen, niet ver van Filippi; anderen Nikopolis in Epirus, gebouwd door Augustus, ter gedachtenis van de overwinning, die hij daar ter zee gehad heeft over Antonius, nu genaamd *Prevesia*. **want aldaar heb ik** Zo schijnt dan deze brief niet geschreven te zijn te Nikopolis, gelijk onderschrift meldt. **voorgenomen** Grieks, *geoordeeld;* dat is, besloten. **te overwinteren.**

13. Geleid Zenas, den wetgeleerde, Zo werden genoemd die in de wet van Mozes ervaren waren, en deze het volk uitlegden. Zie Matth. 22:35; Luk. 7:30, en Luk. 10:25, en Luk. 11:45, en Luk. 14:3. **en Apollos zorgvuldiglijk, Grieks, naarstig. opdat hun niets ontbreke.** Dat is, geen reisgeld en andere nooddrift tot de reis nodig.

14. En dat ook de onzen leren, Dat is, de leraars zelf, die van onze roeping en orde zijn. **goede werken** Dit kan verstaan worden, òf in het algemeen van alle goede werken, òf, in het bijzonder van de werken der goeddadigheid jegens de behoeftigen, gelijk de volgende woorden schijnen mede te brengen. **voor te staan tot nodig gebruik,** Of, *tot nooddrift die nodig is.* **opdat zij niet onvruchtbaar zijn.** Namelijk in het voortbrengen van de vruchten des geloofs en der liefde.

15. Die met mij zijn, groeten u allen. Groet ze, die ons liefhebben in het geloof. Dat is, met zulke liefde als het

christelijkgeloof vereist. Of *om des algemenen geloofs wil.* **De genade zij met u allen. Amen.** Namelijk met alle gelovigen die bij u zijn.